

MARIA PILAR QUERALT DEL HIERRO

Regine din umbră

AMANTE ȘI CURTEZANE CARE AU SCHIMBAT ISTORIA

Traducere din limba spaniolă de OTILIA SPÂNU

Prefață de DIANA MANDACHE

CORINT
ISTORIE

Redactare: Anca Coman, Camelia Bădașcu

Tehnoredactare: Lorena Ionică

Design copertă: Dan Mihalache

Ilustrație copertă: Fostul rege Carol al II-lea și soția sa Elena Lupescu, la Estoril (1950).

Foto de Gordon Parks © Getty Images

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

QUERALT DEL HIERRO, MARIA PILAR

Regine din umbră / Maria Pilar Queralt del Hierro ; trad.: Otilia Spânu ; pref.: Diana Mandache. - București : Corint Books, 2016

Conține bibliografie.

ISBN 978-606-8723-80-8

I. Spânu, Otilia Carmen (trad.)

II. Mandache, Diana (pref.)

176

Maria Pilar Queralt del Hierro, *Reinas en la sombra*

Copyright © Maria Pilar Queralt del Hierro, 2014.

All rights reserved.

ISBN 978-606-8723-80-8

Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate
GRUPULUI EDITORIAL CORINT.

Pentru comenzi și informații, contactați:

GRUPUL EDITORIAL CORINT

Departamentul de Vânzări

Str. Mihai Eminescu nr. 54A, sector 1, București, cod poștal 010517

Tel./Fax: 021.319.47.97; 021.319.48.20

Depozit

Calea Plevnei nr. 145, sector 6, București, cod poștal 060012

Tel.: 021.310.15.30

E-mail: vanzari@edituracorint.ro

Magazinul virtual: www.edituracorint.ro

Format: 16/70 x 100; Coli tipo: 12

Tiparul executat la:

EVEREST
:TIPOGRAFIA
DE 20 DE ANI PREGĂTIM VIITORUL

ISBN 978-606-8723-80-8

Istorii în penumbră

PREFAȚĂ

Istoria alianțelor matrimoniale a fost determinată de scopuri politico-diplomatice și de consolidare a dinastiilor potrivit statutului familiilor domnitoare. Drept urmare, de cele mai multe ori, viețile intime ale suveranilor sau ale moștenitorilor la tron au urmat alte căi, ei căutându-și fericirea în brațele amantelor. Pendulând între tradiția monarhică și nefericirea adusă de căsătorii impuse, regii și favoritele lor au scris o altfel de istorie, una aflată în penumbră, mai puțin cunoscută.

Maria Pilar Queralt del Hierro face un periplu prin istorie, selectând poveștile a douăzeci de femei intrate în viața caselor regale, de la Leonor de Guzmán supranumită „regina Castiliei”, amanta și sfătuitoarea lui Alfonso al XI-lea, la Camilla Parker Bowles, amanta principelui de Wales, devenită, după căsătorie, ducesă de Cornwall.

Aceste femei ambițioase, deloc inocente, au iubit și, de cele mai multe ori, au fost răsplătite cu favoruri personale, avere, influență, faimă și chiar putere. Unele s-au mulțumit cu statutul de *consoarte secunde*, într-o lume în care alianțele matrimoniale erau încheiate potrivit intereselor politice ale epocii, iar monarhul era cel care își căuta iubirea în altă parte. Amantele se aflau întotdeauna la dispoziția suveranului, erau datoare să-l binedispună, să-i fie

adevărate companioane, să-i ofere nu numai pasiune, dar și liniște, așa cum a făcut Madame de Pompadour — *maîtresse-en-titre* (amantă oficială) —, cea care și-a păstrat poziția la Curte timp de nouăsprezece ani, pentru Ludovic al XV-lea.

Altele aveau să se căsătorească cu regi sau viitori regi, așa cum au făcut-o Leonor Teles de Meneses, devenită soția lui Ferdinand I al Portugaliei, sau Anne Boleyn, a doua consoartă a faimosului Henric al VIII-lea. Și Elena Lupescu s-a căsătorit în exil cu regele Carol al II-lea al României, iar Camilla Parker Bowles s-a măritat în 2005 cu Charles, moștenitorul tronului britanic, fiind treptat acceptată de britanici. Este interesant de știut că Alice Keppel, străbunica Camillei, a fost amanta regelui Eduard al VII-lea, stră-străbunicul prințului Charles.

Istoria a confirmat că exista tradiția ca suveranul să aibă amante care provin nu numai din rândul aristocrației, dar și din lumea artistelor. Este cazul relațiilor amoroase dintre actrița Dorothea Jordan și William al IV-lea, în Anglia, soprana Elena Sanz și Alfonso al XII-lea al Spaniei, balerina Lola Montez și Ludwig I al Bavariei sau dintre actrița Katharina Schratt și împăratul Austriei, Franz Josef.

Însă nu întotdeauna reginele din umbră erau curtezane, puteau fi și femei cu o educație rafinată, alese de rege din înalta societate. Au influențat uneori politica, chiar și succesiunea, copiii lor fiind adesea iubiți de regi mai mult decât copiii legitimi. Regii i-au înnobilit pe mulți dintre bastarzii care mai târziu aveau să încheie căsătorii avantajoase, devenind, spre exemplu în Marea Britanie, chiar factori de decizie care au contribuit la dezvoltarea imperiului și au format bogate și puternice familii nobiliare.

Viața amantei regale a fost marcată uneori și de hotărârea monarhului de a-și găsi altă favorită. Întotdeauna însă, moartea suveranului aducea cu sine schimbarea destinului acesteia, amanta pierzându-și aproape de fiecare dată influența, averea și chiar viața.

O soartă tragică a avut-o Anne Boleyn, care, din amanta devenită regina consoartă a lui Henric al VIII-lea, a sfârșit condamnată la moarte prin decapitare, ziua următoare regele logodindu-se cu Jane Seymour.

După moartea lui Alfonso al XI-lea, fidela sa companioană, Leonor de Guzmán, după ce odinioară fusese primită cu onoruri și avusese influență politică, a fost lovită de răzbunarea reginei Maria de Portugalia, care i-a confiscat averea, a făcut-o prizonieră, a pus să fie torturată, apoi omorâtă.

Agnès Sorel, *Madame Beauté*, amanta lui Carol al VII-lea al Franței, reprezintă un alt tip de amantă, o curtezană cu înclinație către lux și artele frumoase, care a influențat moda din înalta societate prin veșminte, bijuterii și coafuri înalte.

Germaine de Foix, văduva lui Ferdinand Catolicul, avea să devină amanta noului rege Carol I al Castiliei și Aragonului, nepotul defunctului monarh. A fost o iubire secretă, însă pentru a pune capăt speculațiilor, regele a căsătorit-o cu marchizul de Brandenburg. Numai că Germaine a rămas văduvă pentru a doua oară. O ultimă căsătorie a fost din nou aranjată de rege, fosta sa amantă căsătorindu-se cu Ferdinand de Aragón.

Veronica Franco, una dintre cele mai apreciate curtezane oneste din Veneția secolului al XVI-lea, a petrecut o noapte cu viitorul rege Henric al III-lea al Franței în timpul vizitei sale în Veneția. A publicat versuri, iar în ultimii ani din viață și-a arătat compasiunea și „a intervenit pe lângă autoritățile venețiene pentru înființarea unui adăpost pentru curtezanele bolnave sau bătrâne, care să le ofere celor ce voiau să renunțe la această ocupație posibilitatea să învețe o meserie”.

Diane de Poitiers, amanta regelui Henric al II-lea al Franței, devenită ducesă de Valentinois, și-a numit prietenii în funcții importante, a influențat politica externă și chiar s-a ocupat de educația copiilor regali, preceptor al acestora fiind numit un văr de-al ei. Gelozia reginei Caterina de Medici, acumulată pe tot parcursul anilor, a fost atât de mare încât, la moartea regelui, nu a lăsat-o pe favorită să stea lângă acesta. Mai mult, Diane a trebuit să se mulțumească să privească de la fereastră trecerea cortegiului funerar. I-a fost confiscată averea, fiindu-i lăsat castelul Chaumont, însă Diane de Poitiers s-a retras la castelul său din Anet, unde a și murit.

Isabel de Osorio a fost doamnă de companie a împărătesei Isabel, apoi a infantei Juana. Avea calitățile curtezelor regale, frumusețea, cultura și ambiția

care l-au atras pe Filip al II-lea al Spaniei. Relația lor a durat cincisprezece ani. Isabel a primit de la rege bijuterii și proprietăți; a rămas nemuritoare prin tablourile lui Tițian. În cele din urmă uitată, dar bogată, s-a retras de la Curte și și-a cumpărat proprietăți în Burgos.

Madame de Montespan, regina otrăvurilor, cunoscută pentru folosirea magiei negre în încercarea de a-l păstra pe regele Ludovic al XIV-lea lângă ea, a sfârșit prin a fi disprețuită de monarh, cu toate că aveau împreună șapte copii. S-a retras într-o mănăstire și le-a dăruit săracilor cea mai mare parte a proprietăților sale.

Madame du Barry, ultima favorită a lui Ludovic al XV-lea, a continuat opera începută de faimoasa Madame de Pompadour, încurajând artiștii și artele. După moartea regelui, a trăit într-o abație, mai târziu însă și-a reluat viața socială, recăsătorindu-se cu guvernatorul Parisului. Acuzată de susținerea contrarevoluționarilor, a fost condamnată la moarte și ghilotinată în decembrie 1793.

Balerina Lola Montez, o demimondenă, a știut cum să-i câștige inima lui Ludwig I al Bavariei. I s-a plăns de tratamentul primit din partea conducerii Operei din München; ca urmare, a devenit prim-balerina Operei. La scurt timp, a fost retrasă de pe scenă și a devenit un fel de regină fără coroană. A primit chiar titlul de contesă de Landsfeld, ceea ce implica privilegii, fapt care a scandalizat populația în contextul tulburărilor revoluționare. Ludwig I a fost nevoit s-o expulzeze din țară, iar în 1848, sub presiunea liberalilor, a abdicat în favoarea fiului său Maximilian. După mai multe încercări de a-și reface viața personală, Lola Montez a plecat în Statele Unite ale Americii, unde a jucat pe Broadway și a publicat o carte despre arta frumuseții și secretele ei. Viața i s-a schimbat radical când a devenit militantă în Armata Salvării, predicând pe străzi și vizitând spitale. A murit în singurătate.

Soprana Elena Sanz, protejata reginei Isabela, a devenit amanta regelui Alfonso al XII-lea, cu care a avut doi fii, Alfonso și Fernando. Era iubirea secretă a monarhului și unii politicieni o considerau un factor destabilizator al monarhiei. Ca urmare a presiunilor Mariei Cristina, a doua soție a regelui, Elena

Sanz se refugiază la Paris. După moartea lui Alfonso al XII-lea, Maria Cristina îi retrace acesteia suma de bani pe care o primea lunar. Elena Sanz și fiii săi au păstrat însă legătura cu regina Isabela și cu infanta Eulalia, sora mai mică a lui Alfonso al XII-lea.

Katia Dolgorukova a fost amanta țarului Alexandru al II-lea al Rusiei și a ajuns să se mărite cu acesta, după moartea țarinei. Însă căsătoria era una morganatică iar copiii lor nu aveau drepturi la succesiune, astfel că țarul i-a acordat titlul de prințesă Iurievskaa și a recunoscut legal copiii. După moartea țarului, a fost marginalizată și tratată cu dispreț de familia imperială, fapt ce a determinat-o să plece în Franța, patria exilului său.

Elena Lupescu este, pentru români, exemplul clasic de amantă regală care reușește să-l despartă pe moștenitorul tronului, Carol al II-lea, de soția sa, prințesa Elena a Greciei, divorțul pronunțându-se în 1928. Elena Lupescu amestecă iubirea împărtășită de rege cu afacerile din România anilor 1930. În exil, în 1947, se căsătorește la Rio de Janeiro cu fostul rege Carol al II-lea, căruia îi supraviețuiește, beneficiind de o moștenire. În scrisorile din exil se semna și cu titulatura de „prințesa Elena a României”.

Camilla Parker Bowles este prototipul amantei regale contemporane, cea care a câștigat în fața fermecătoarei și popularei prințese Diana. Înregistrările unor convorbiri telefonice dintre Camilla și Charles au fost făcute publice și au dus în cele din urmă la divorțul dintre Charles și Diana. La opt ani după moartea Dianei, Camilla se căsătorește cu prințul Charles, povestea lor demonstrând că nu toate alianțele matrimoniale încheiate și dorite de familie au supraviețuit sfârșitului de secol XX.

De-a lungul istoriei, cronicile, apoi mass-media au consemnat evenimente aparent rămase în penumbră, dar care aveau să influențeze deciziile unor monarhi privind viața de familie. Alături de consoartele oficiale, reginele din umbră – celelalte femei din preajma puterii – și-au scris nu numai istoria personală, dar și pe cea a bărbaților pe care i-au cucerit.